

4.2. *Straffelovrådet* kan i sin udtalelse pkt. 2.3. tiltræde, at straffelovens § 302 søges udformet på en sådan måde, at bestemmelsen i højere grad tager sigte på grovere forhold, der ikke findes at burde henføres alene under straffebestemmelsen i bogføringsloven. Straffelovrådet kan endvidere tiltræde, at der for sådanne forhold fastsættes en strafferamme, der er væsentligt strengere end den nugældende ramme af bøde eller hæfte.

Straffelovrådet nærer nogen betænkelighed ved forslaget fra udvalget vedrørende økonomisk kriminalitet om, at strafmaksimum i bestemmelsen skal være på fængsel i 1 år og 6 måneder. Rådet fremhæver, at der er åbenbare betænkeligheder ved at søge bogføringsovertrædelser sat i klasse med berigelsesforbrydelser, således at politiet og anklagemyndigheden kan nøjes med at slå ned på de lettest tilgængelige oplysninger, nemlig dem, der vedrører mangelfuld bogføring m.v., og vente sådanne forhold bedømt lige så strengt, som hvis der var ført bevis for en berigelsesforbrydelse. Selv om bogføringsovertrædelser kan være af betydelig grovhed og undertiden skabe en formodning om uredeligt forhold, forekommer det ikke straffelovrådet sandsynligt, at der ved domstolene vil blive idømt langvarige straffe for bogføringsovertrædelser.

Det er straffelovrådets konklusion, at rådet foreslår et fælles strafmaksimum på 1 års fængsel for de forskellige tilfælde af særligt grove bogføringsovertrædelser, som skal omfattes af § 302. Om den nærmere udformning af bestemmelsen henvises i øvrigt til straffelovrådets udtalelse.

4.3. *Justitsministeriet* kan i det hele tiltræde straffelovrådets synspunkter og forslag vedrørende spørgsmålet om skærpelse af straffen for bogføringsovertrædelser. Lovforslaget er derfor udformet i overensstemmelse med straffelovrådets lovudkast.

5. Andre forslag vedrørende sagernes behandling

5.1. *Almindelige bemærkninger.* Udvalget om økonomisk kriminalitet peger i betænkning nr. 1066/1986, side 21 f, på at sagsbehandlingstiden i sager om økonomisk kriminalitet kan blive overordentlig lang ikke blot ved politiet og anklagemyndigheden, men også når sagen skal behandles ved retten, hvor domsforhandlingen i 1. instans i de større økonomiske sager ofte er meget langvarig. Dette skyldes ikke blot sagernes meget omfattende karakter, men også, at retsplejelovens almindelige regler om behandlingen af straffesager ikke er ud-

formet med henblik på sager om økonomisk kriminalitet.

I de større økonomiske sager varer domsforhandlingen ved 1. instans ofte fra 3/4 – 2 år, og ankes sagen, vil også ankebehandlingen kunne blive meget langvarig. Udvalget fremhæver, at dette ikke kan undgå at medføre problemer for domstolene, ikke mindst for Københavns byret, hvor halvdelen af byrettens kriminelle afdelinger på et vist tidspunkt var optaget af sager om økonomisk kriminalitet. I en tid, hvor ressourcerne er knappe, har dette ikke kunnet undgå at medføre, at andre sager har måttet vente, således at der har været en betydelig stigning i berammelsestiderne ved domstolene i alle typer af sager.

Udvalget har på denne baggrund overvejet, om man ved en række ændringer af de processuelle regler om domstolsbehandlingen af sager om økonomisk kriminalitet vil kunne lette disse sagers vej gennem retssystemet, således at de eksisterende ressourcer kan udnyttes bedre.

5.2. *Forberedende retsmøde. Skriftlig forelæggelse.* I civile retssager kan retten indkalde parterne til et forberedende retsmøde, hvor parternes stilling til sagens faktiske og retlige problemer kan bringes på det rene, og hvor det kan klarlægges, hvilke faktiske omstændigheder, der skal være genstand for bevisførelse. En tilsvarende regel gælder ikke for straffesager.

Udvalget om økonomisk kriminalitet finder (betænkningen side 275 ff), at overflødig bevisførelse m.v. vil kunne undgås, såfremt man fra sagens begyndelse kan klarlægge parternes stillingtagen til sagens faktiske og retlige spørgsmål. Udvalget stiller derfor forslag om en bestemmelse i retsplejeloven, hvorefter retten i straffesager kan indkalde parterne til et *forberedende møde* med henblik på en effektiv tilrettelæggelse af domsforhandlingen.

Der gælder ikke nogen udtrykkelig regel om anklagerens forelæggelse af straffesager, der behandles ved byret. Det antages dog, at sådan forelæggelse kan ske, og i sager om økonomisk kriminalitet er det ligesom i andre meget store sager blevet praksis, at domsforhandlingen indledes med anklagerens forelæggelse af sagen. Forelæggelsen sker mundtlig og består i en redegørelse for de faktiske omstændigheder og de retsregler, som tiltalen angår, med en præcisering af bevistemaerne. I større sager om økonomisk kriminalitet har anklagerens forelæggelse strakt sig over flere retsdage.